

grof Taaffe naših glasov, mora pred vsem Stremajerja odpraviti. Mnogoletna skušnja nam kaže, da Slovani do narodne enakopravnosti, sv. Cerkva pa do spodobne samostojnosti v Avstriji ne pride, dokler bo ta štajerski liberallec sedel na ministerskem stolu. Državni zbor snide se sred septembra. Do tiste dobe ostane vse pri starem, razun, da se utegne marš v Novipazar uresničiti; 5000 mož je v ta namen odločenih. Če le ne bo zopet premalo! Dunajski listi vsaj tako poročajo. Železnica od Zenice v Sarajevo se pa baje ne bo nadaljevala, vsaj po sedanjem načinu ne, ker bo treba novega dela; tako slaba je železnica iz Broda do Zenice. Draga pa je bila! V Humu v Bosni je poknila vstaja; žandarji so ustrelili 1 vstaša in več takih nemirnežev ranili. — Poljaki hočejo v Lvovu izvoliti dr. Smolko, starega narodnjaka, za poslanca, ki bi utegnil postati predsednik državnemu zboru, ako Čehi ustopijo in se s Poljaki porazumijo. Ministri pripravljajo vendar novo odedruško postavo. Na Tirolskem so srenje uže tako obložene, da ima ena 1035% srenjske doklade. To je strašno! Za briksenskega knezoškofa v Tirolskem bo imenovan baje dr. Gruša, sedaj vojaški škof na Dunaju. Na Ogerskem so zopet grofu Zichiju očitali grozne umazanosti, kojih se je kriv storil, ker je kot državni tajnik za mastno plačilo oddajal ljudem zaslužke na škodo državnej blagajnici. To je nov dokaz, kako je liberalcem zмага pri volitvah in gospodstvo v državi le krava, katero molzejo na škodo davkeplačilecem. Omenjeni grof je baje na tisoče podmitnine v žep vtaknil, podjetniki se bogatili med tem ko se dača povsod neusmiljeno iztirjava. Hrvatski sabor obravnava sedaj deželni proračun. V Brodu bila je strahovita toča. Svitli cesar so ukazali 30.000 novih pušek magacinare narediti in najprej med lovce razdeliti.

Vnanje države. Srbski in bolgarski knez sklepljeta kupčijsko pa tudi vojaško zavezo. To je velevažno, ker obedve novi državi zamorete skup blizu 260.000 vojakov na noge postaviti. Bolgarski knez je imenoval prve bolgarske ministre. Predsednik je Barmov, minister vnanjih zadev pa Balabanov. V Razgradu so se mohamedani vzdignili pa od bolgarske žandarmarije bili takoj ukročeni. Ruski general Lazarjev je pri maršu v Merw zadel na divje Turkmene, ter na svoje začudenje našel, da so ti divjaki orožani z najnovejšimi angleškimi puškami, kojih so preko Afganistana iz Indije dobili. Ruse je to iz nova razdražilo zoper Angleže. Rumuni nečejo Judom pripoznati domovinske pravice, ker se bojijo, da nebi peti del zemlje prešel v židovske roke. Prav imajo! Nemški cesar Viljelm je zopet avstrijski gost, prišel je v Gasteinske toplice. Doma pa še ni konec preganjanju katoličanov. Izvrstni škof Paderbornski slavni K. Martin je umrl v prognanstvu. Med tem se pa socijalisti vkljub najhujšim postavam vidno krepijo. V Breslavi bil je

za poslanca izvoljen socijalist Hasenklever. Dobil je 7879 glasov. Belgijski freimavreri so nekega pijanca najeli, da je pisma po ulicah na stene pribijal, v katerih se je kralju z usmrtenjem žugalo, ker je freimavrersko šolsko postavo podpisal. Se vé so lumpa hitro pred sodnijo imeli, kder se je zlegal, da so ga jezuiti k veleizdajskemu zločinu naščuvali. Sedaj plane policija nad jezuite, jih vklene in hiše preišče. Zapstoj. Jezuiti so popolnem nedolžni. Liberalci se sedaj sami jezijo, da so freimavreri po takej neumnej poti namislili jezuite pregnati! Francozi tuhtajo sedaj, kako bi iz Algerije v Afriki skoz veliko Saharsko puštinjo 2000 kilometrov dolgo železnico poteguli do Senegalskega ob Atlantiškem morju. — Groznica zlatca se je prikazala v Severnej Ameriki; iz mesta Memfis vse beži. Iz Kitajskega pa se slišijo zopet strahovite novosti o tamošnji lakoti in pomoru. Pogosto se je uže zgodilo, da izstradanci ljudi ubijajo in žró. Cele vesi in mesta so izumrla!

Za poduk in kratek čas.

Iz Gradca do Sarajeva.

(Dogodki iz življenja vojaškega duhovnika v bosenski vojski l. 1878.)

XXV. Blažuj je bil svoje dni čestito krščansko selo, ki je imelo lastne škofe s prelepo cerkvo, posvečeno sv. Blažu. Ko se je povzdiglo Sarajevo, padlo je to lepo mestice pri izvirku hladne Bosne. Razvaline grada „Varhbosna“ in nekdanje krščanske cerkve še spominjajo potnika za kristijana veselih časov. Sedaj imajo večjidel le turški plemenitaši tukaj svoja poletna bivališča, kamor hodijo „na teferič“, t. j. letne veselice. V pondeljek 26. avg. priplavalo je izza Sarajevskih gričev ljubo solnce v vsej svojej bliščobi, da smo se ga razveselili, kakor bi ga ne bili še nikoli videli. Proč je bila prejšnja klavernost, proč iz spomina prestane nadloge, obrazi pa vedri in jasni. Bili smo na koncu svojega potovanja. Odpiralo se nam je že krasno Sarajevsko polje. Ko se skrbno očedimo, zavijemo jo po prijetnej dolini, ki je kake 4 ure dolga in 3 ure široka. Na zahodni strani jo mejaši lesoviti Iguman (3800'), v kterega podnožju izvira Bosna, ki sprejema od Sarajeva gor tri rečice: Zujevino, Željeznico in Miljacko. Severno stran krožite dve panogi visokih gor, kterih vrbe imenuje Bošnjak: Kobila glava. Od izhoda proti zahodu deli ponosni Trebević dolino v dve plati: v Željezničin dô in Miljackin dô. Izmed hiš nasejanih po solnčnih brdih in sočnatih vrtilih, so nam nektere prav dopadale, ker so se nam v živih pisanih barvah nasproti smejale. Mimo sel: Vrela, Bosne, Ilidže, Surakine, preko dveh večjih lesenih mostov in dveh manjših pripeljali smo se do prvih straž velikega tabora pred Sarajevom. Kako daleč je neslo oko, bil je

vojak, konj, voz, kanon, šotor: „Sve je beli čador do čadora — Konj do konja, junak do junaka. — Bojna koplja kano gora črna. — Sve s' viju po polju barjaci (bandere) — Kano mrki (črni) po nebu oblaci.“ —

Ogromen truš nam je že od daleč iz tabora na ušesa udarjal. Tu je gonil po kakem zelju hripav stotnik svojo kompanijo, vedno kričaje nad njo; tam se je drl mustačast huzar na svojo eškadrono, naj dobro pazi na konje, da ne pokrepajo po nemarnem; zopet kje drugje so vozili kanonirji svoje piščalke po turšišču, da je prst na vse strani škropila. K živahnemu življenju v taboru so mnogo pripomogli razni prodajalci — kristijani, mohamedani in židovi, ki so ponujali rum, žganje, češplje, kavo, duhan, pogače — povalnice in druga jela. Najdrznejši so bili čifuti, jahudije, kakor se tudi imenujejo. Vsakemu došlecu bila bi rada taka čifutska sitnoba nekaj robe spečala. „Brate! kupi, pri meni je vse po nižaji ceni. „Oka! sekser!“ kupi komšija! brate! kupi. Eto ti oka! De, de! kupi“, tako je prevpil burklež dolgi tabor od konca do kraja, in zopet nazaj. (Oka — naša stara 2¹/₂ funta — je mera za pijačo, meso, sadje, oglinje itd. Platničkarjem služi aršin — 2³/₁₀ čevljev in pik — 2.16 čevljev.) Že pri vходу v prve mestne ulice na lepem holmu zagledali smo močne vislice, ki so bile Turkom strah, kristijanom pa tolažilo in zadostenje. S početka je marsikteri nepoboljšljiv sarajlija na tem kolu za svoje brezobzirno divjanje se pokoril. Prva, štirioglasta, 1 nadstropje visoka hiša, ki stoji na levi strani v mesto, je nekdanja turška vojaška bolenišnica, raz ktere je sedaj vihrala avstrijska zastava in se lesketal rudeč križ. Koj smo spoznali, da nam je tukaj ostati in prevzeti skrb za bolenike. Na vrt, sè zidom obdanim, smo zapeljali vozove in čakali, kaj se ima dalje z nami zgoditi. Sporočili so nam kmalu glas, da smemo to večerko lastne reči vrediti in si nekoliko odehniti. A kje pa je streha? Nečimurno popraševanje. Bodi, da se jeziš in režiš, nič ne pomaga, moraš se vleči tje kam za vrtni zid pod košato murvino drevo. Tudi v Sarajevu, glavnem mestu sreberne Bosne ponosne, smo se potikali dolgo časa po raznih kotih brez stalnega doma. — Te bi bile kratko narisane popolne črtice obetane v naslovu: iz Gradca do Sarajeva. Kdor misli, da bi moralo vse to drugače pisano biti, naj mi drage volje odpusti, ker sem hotel tako pisati, kakor je bilo, in ne, kakor bi moralo biti.

Na dan sv. Jurija 1879.

Miha Napotnik,

doktorand sv. pisma in vojaški duhovnik v bosenskej vojski.

Pristavek uredništva. Najprisrčnišo zahvalo izreka urednik v imenu lista in jegovih čitateljev blagorodnemu gospodu pisatelju za veliki trud, ki je imel, in za veselje, ki nam ga je pripravil spisovajé prelepe in zanimive svoje potopisne črtice!

Sedaj ga pa še prosimo, naj nam blagovoli popisati Sarajevo in svojo pot domov! Smešničar 30. Oče Pivko! kako pa je to, da Vi vsaki večer zadnji iz krème odidete?“ „Ja ljubi sosed! glejte, to je pač za to, ker nečem, da bi me še kdo v krémi opravljal.“

Razne stvari.

(*Svitli cesar*) so pogorelecem v Dornavi pod Ptujem darovali 800 gld. in po toči poškodovanim 10.000 gld.

(*Milostljivi knez in škof*) so ob priliki svojega odlikovanja z velikim križem Franc-Jozefovega reda darovali za pogorelce v Dornavi poleg Ptuja 100 fl. in za pogorelce v Hotinji vesi v Slivniški fari poleg Maribora 50 fl.

(*„Slov. Gospodar“ je bil tožen*) od celjskega državnega pravdnika, zakaj se mu ni ob pravem času naznanilo izdavanje: „Cerkvene“ in „Gospodarstvene priloge“, a urednik je dne 19. jul. pred sodnikom dokazal, da ima naš list po § 7. tiskovne postave pravico donášati priloge in da mu po § 10. iste postave tega ni treba nobenej gosposkej naznanjati. Urednik je bil nekriv spoznan!

(*Javno pobiralo*) se bo vsled poziva c. kr. namestnika po celej Štajerskej za po toči oškodovane dne 29. in 30. junija v okrajih Maribor, Bruck, Weiz, Lipnica, Ljutomer, Celje, Hartberg, Feldbach, Judenburg in Gradec, škode je več ko za 1 mil. fl.; jednako tudi za pogorelce Dornavske.

(*G. Janko Pajk*) je postal profesor v Brnu. (*Šolske sestre celjske*) imajo 31. julija javno skušnjo, da se lahko vsak sam prepriča o dobroti jihove šole.

(*Pravi Pahole*) morivec Oplotniški še ni najden. (*Toča*) na Kapli in Valei je škode učinila 7000 goldinarjev.

(*Škoda v Dornavi*) je cenjena na 45.000 fl. (*Obsojeni so*) Martin Hren na 6 let, Jera Petrovič na 10 let, kontrolor Bregant na 15 mesencev v ječo, Franc Jagodič in Blaž Kumberger in Jakob Ulaga k smrti na vislicah.

(† *Umrli*) je č. g. Lovro Cajnkar, župnik na Kalobji, 60 let star.

(*Kat. slov. društvo pri sv. Juriju na Ščavnici*) bo imelo 27. t. m. 1/24 popoldne občni zbor. Ker bo nas poplek drugih odličnih gospodov tudi dež. poslanec g. Iv. Kukovec počastil, vabi k številnemu vdeleževanju tudi vse sosedne ude. Odbor.

(*Za družbo duhovnikov*) so vplačali čč. gg.: Bohinc 23 fl. (ustn. in letn. dpl.), Petan 12 fl. (ustn. dpl.), Lah 1 fl. (letn.), Tamše 5 fl. (letn.), Naprudnik 2 fl. (letn.)

Loterijne številke:

V Gradcu 19. julija 1879: 63, 45, 8, 72, 65.
Na Dunaju " " 26, 82, 57, 32, 11.

Prihodnje srečkanje: 2. augusta 1879.

vojak, konj, voz, kanon, šotor: „Sve je beli čador do čadora — Konj do konja, junak do junaka. — Bojna koplja kano gora črna. — Sve s' viju po polju barjaci (bandere) — Kano mrki (črni) po nebu oblaci.“ —

Ogromen truš nam je že od daleč iz tabora na ušesa udarjal. Tu je gonil po kakem zelju hripav stotnik svojo kompanijo, vedno kričaje nad njo; tam se je drl mustačast huzar na svojo eškadrono, naj dobro pazi na konje, da ne pokrepajo po nemarnem; zopet kje drugje so vozili kanonirji svoje piščalke po turšišču, da je prst na vse strani škropila. K živahnemu življenju v taboru so mnogo pripomogli razni prodajalci — kristijani, mohamedani in židovi, ki so ponujali rum, žganje, češplje, kavo, duhan, pogače — povalnice in druga jela. Najdrznejši so bili čifuti, jahudije, kakor se tudi imenujejo. Vsakemu došlecu bila bi rada taka čifutska sitnoba nekaj robe spečala. „Brate! kupi, pri meni je vse po nižaji ceni. „Oka! sekser!“ kupi komšija! brate! kupi. Eto ti oka! De, de! kupi“, tako je prevpil burklež dolgi tabor od konca do kraja, in zopet nazaj. (Oka — naša stara 2¹/₂ funta — je mera za pijačo, meso, sadje, oglinje itd. Platničkarjem služi aršin — 2³/₁₀ čevljev in pik — 2.16 čevljev.) Že pri vhodu v prve mestne ulice na lepem holmu zagledali smo močne vislice, ki so bile Turkom strah, kristijanom pa tolažilo in zadostenje. S početka je marsikteri nepoboljšljiv sarajlija na tem kolu za svoje brezobzirno divjanje se pokoril. Prva, štirioglasta, 1 nadstropje visoka hiša, ki stoji na levi strani v mesto, je nekdanja turška vojaška bolenišnica, raz ktere je sedaj vihrala avstrijska zastava in se lesketal rudeč križ. Koj smo spoznali, da nam je tukaj ostati in prevzeti skrb za bolenike. Na vrt, sè zidom obdanim, smo zapeljali vozove in čakali, kaj se ima dalje z nami zgoditi. Sporočili so nam kmalu glas, da smemo to večerko lastne reči vrediti in si nekoliko odehniti. A kje pa je streha? Nečimurno popraševanje. Bodi, da se jeziš in režiš, nič ne pomaga, moraš se vleči tje kam za vrtni zid pod košato murvino drevo. Tudi v Sarajevu, glavnem mestu sreberne Bosne ponosne, smo se potikali dolgo časa po raznih kotih brez stalnega doma. — Te bi bile kratko narisane popolne črtice obetane v naslovu: iz Gradca do Sarajeva. Kdor misli, da bi moralo vse to drugače pisano biti, naj mi drage volje odpusti, ker sem hotel tako pisati, kakor je bilo, in ne, kakor bi moralo biti.

Na dan sv. Jurija 1879.

Miha Napotnik,

doktorand sv. pisma in vojaški duhovnik v bosenskej vojski.

Pristavek uredništva. Najprisrčnišo zahvalo izreka urednik v imenu lista in jegovih čitateljev blagorodnemu gospodu pisatelju za veliki trud, ki je imel, in za veselje, ki nam ga je pripravil spisovajé prelepe in zanimive svoje potopisne črtice!

Sedaj ga pa še prosimo, naj nam blagovoli popisati Sarajevo in svojo pot domov! Smešničar 30. Oče Pivko! kako pa je to, da Vi vsaki večer zadnji iz krème odidete?“ „Ja ljubi sosed! glejte, to je pač za to, ker nečem, da bi me še kdo v krémi opravljal.“

Razne stvari.

(*Svitli cesar*) so pogorelecem v Dornavi pod Ptujem darovali 800 gld. in po toči poškodovanim 10.000 gld.

(*Milostljivi knez in škof*) so ob priliki svojega odlikovanja z velikim križem Franc-Jozefovega reda darovali za pogorelce v Dornavi poleg Ptuja 100 fl. in za pogorelce v Hotinji vesi v Slivniški fari poleg Maribora 50 fl.

(*„Slov. Gospodar“ je bil tožen*) od celjskega državnega pravdnika, zakaj se mu ni ob pravem času naznanilo izdavanje: „Cerkvene“ in „Gospodarstvene priloge“, a urednik je dne 19. jul. pred sodnikom dokazal, da ima naš list po § 7. tiskovne postave pravico donášati priloge in da mu po § 10. iste postave tega ni treba nobenej gosposkej naznanjati. Urednik je bil nekriv spoznan!

(*Javno pobiralo*) se bo vsled poziva c. kr. namestnika po celej Štajerskej za po toči oškodovane dne 29. in 30. junija v okrajih Maribor, Bruck, Weiz, Lipnica, Ljutomer, Celje, Hartberg, Feldbach, Judenburg in Gradec, škode je več ko za 1 mil. fl.; jednako tudi za pogorelec Dornavsko.

(*G. Janko Pajk*) je postal profesor v Brnu. (*Šolske sestre celjske*) imajo 31. julija javno skušnjo, da se lahko vsak sam prepriča o dobroti jihove šole.

(*Pravi Pahole*) morivec Oplotniški še ni najden. (*Toča*) na Kapli in Valei je škode učinila 7000 goldinarjev.

(*Škoda v Dornavi*) je cenjena na 45.000 fl. (*Obsojeni so*) Martin Hren na 6 let, Jera Petrovič na 10 let, kontrolor Bregant na 15 mesencev v ječo, Franc Jagodič in Blaž Kumberger in Jakob Ulaga k smrti na vislicah.

(† *Umrli*) je č. g. Lovro Cajnkar, župnik na Kalobji, 60 let star.

(*Kat. slov. društvo pri sv. Juriju na Ščavnici*) bo imelo 27. t. m. 1/24 popoldne občni zbor. Ker bo nas poplek drugih odličnih gospodov tudi dež. poslanec g. Iv. Kukovec počastil, vabi k številnemu vdeleževanju tudi vse sosedne ude. Odbor.

(*Za družbo duhovnikov*) so vplačali č. gg.: Bohinc 23 fl. (ustn. in letn. dpl.), Petan 12 fl. (ustn. dpl.), Lah 1 fl. (letn.), Tamše 5 fl. (letn.), Naprudnik 2 fl. (letn.)

Loterijne številke:

V Gradcu 19. julija 1879: 63, 45, 8, 72, 65.
Na Dunaju " " 26, 82, 57, 32, 11.

Prihodnje srečkanje: 2. augusta 1879.